

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 февруари 2010 г.

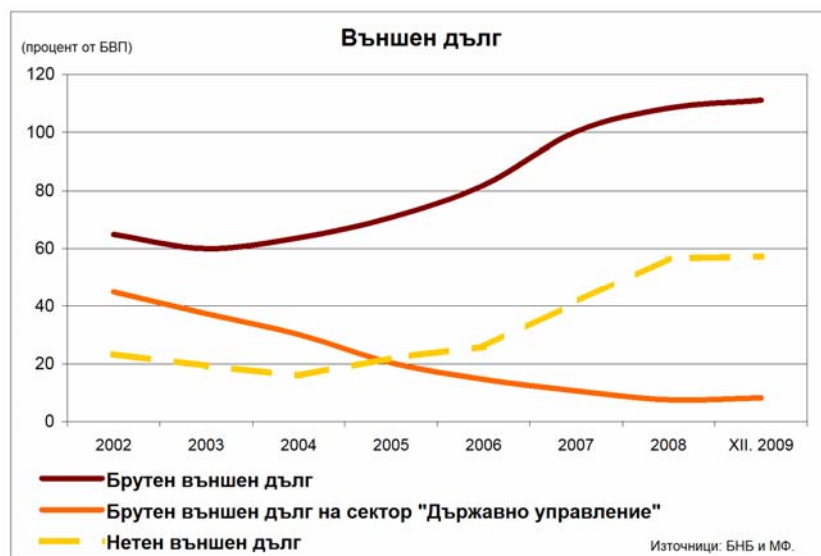
14:00 ч.

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

Декември 2009 г.

Брутният външен дълг¹ в края на декември 2009 г. възлиза на 37 600.3 млн. евро (111.1% от БВП²), като нараства с 626.5 млн. евро в сравнение с края на 2008 г. (36 973.7 млн. евро, 108.4% от БВП). Най-много намаляват задълженията на сектор *Банки* (намаление от 701.5 млн. евро, 7.7%). В сравнение с края на ноември 2009 г. (37 135.2 млн. евро) дългът нараства с 465.1 млн. евро. В края на декември 2009 г. дългосрочните задължения са в размер на 24 595.3 млн. евро (65.4% от дълга), а краткосрочните – 13 005 млн. евро (34.6% от дълга).

Брутният външен дълг на сектор *Държавно управление* в края на декември 2009 г. е в размер на 2805.2 млн. евро³ (8.3% от БВП), като нараства спрямо края на 2008 г. с 209.6 млн. евро (8.1%). В сравнение с края на ноември 2009 г. (2796.5 млн. евро) дългът на сектора нараства с 8.8 млн. евро.

Външните задължения на сектор *Банки* възлизат на 8375.6 млн. евро (24.7% от БВП), като намаляват със 701.5 млн. евро (7.7%) спрямо края на 2008 г. В сравнение с края на ноември 2009 г. (8077.2 млн. евро) дългът на сектора нараства с 298.4 млн. евро. Дългът на *Други сектори*⁴ възлиза на 12 083.4 млн. евро, като нараства спрямо края на 2008 г. със 105.3 млн. евро (0.9%). В сравнение с края на ноември 2009 г. (12 024.3 млн. евро) дългът на сектора нараства с 59.1 млн. евро. В края на декември 2009 г. *вътрешнофирменото кредитиране*⁴, възлиза на 14 336 млн. евро, като се увеличава с 1013.1 млн. евро (7.6%) в сравнение с края на 2008 г. В сравнение с края на ноември 2009 г. (14 237.2 млн. евро) дългът на сектора нараства с 98.8 млн. евро.

¹ Предварителни данни. Данните за ноември 2009 г. са ревизирани. Съгласно методологическите бележки, с отчета за януари 2010 г. данните за 2007 – 2009 г. ще бъдат ревизирани. Методологическите бележки за външния дълг са публикувани на интернет страницата на БНБ (www.bnb.bg, секция Статистика/Външен сектор/Брутен външен дълг).

² При брутен вътрешен продукт за 2008 г. в размер на 34 117.5 млн. евро (предварителни данни на НСИ) и за 2009 г. – 33 846 млн. евро (експресна оценка на НСИ от 12 февруари 2010 г.).

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Поради тримесечната отчетност на предприятията данните за октомври – декември 2009 г. подлежат на ревизия.

Към 31.XII.2009 г. в евро е деноминиран 88.6% от brutния външен дълг, а в щатски долари – 6.5%. Прямо декември 2008 г. се наблюдава увеличение на дела на еврото с 2.8 процентни пункта и намаление на дела на щатския долар с 0.1 процентни пункта.

През януари – декември 2009 г. са извършени плащания по **обслужването на brutния външен дълг** в размер на 6791.4 млн. евро (20.1% от БВП) при 7047.5 млн. евро (20.7% от БВП) за същия период на 2008 г.

През януари – декември 2009 г. са **получени кредити и депозити** от нерезиденти в размер на 6445.9 млн. евро (19% от БВП) при 12 934.9 млн. евро (37.9% от БВП) за същия период на 2008 г. От получените кредити и депозити през отчетния период 2922.5 млн. евро (45.3%) са задължения по вътрешнофирмено кредитиране, 1698.1 млн. евро (26.3%) са получени от сектор *Банки*, 1292.4 млн. евро (20%) от *Други сектори* и 533 млн. евро (8.3%) от сектор *Държавно управление*.

Нетният външен дълг в края на декември 2009 г. възлиза на 19 418.2 млн. евро (57.4% от БВП), като нараства с 65.3 млн. евро (0.3%) в сравнение с края на 2008 г. (19 352.9 млн. евро, 56.7% от БВП).

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	XII. 2008		XI. 2009		XII. 2009		XII. 09/ XI. 09		XII. 09/ XII. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
I. Държавно управление²	2595.6	7.6	2796.5	8.3	2805.2	8.3	8.8	0.3	209.6	8.1
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	2595.6	7.6	2796.5	8.3	2805.2	8.3	8.8	0.3	209.6	8.1
Облигации, притежавани от нерезиденти ³	1037.2	3.0	987.1	2.9	1021.8	3.0	34.7	3.5	-15.4	-1.5
Заеми	1558.4	4.6	1809.4	5.3	1783.4	5.3	-25.9	-1.4	225.0	14.4
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
III. Банки⁴	9077.1	26.6	8077.2	23.9	8375.6	24.7	298.4	3.7	-701.5	-7.7
Краткосрочни	6862.3	20.1	6449.8	19.1	6686.9	19.8	237.1	3.7	-175.4	-2.6
Заеми	781.5	2.3	1259.3	3.7	1270.5	3.8	11.3	0.9	489.0	62.6
Депозити	5974.6	17.5	5134.6	15.2	5384.8	15.9	250.2	4.9	-589.8	-9.9
Други задължения	106.2	0.3	56.0	0.2	31.6	0.1	-24.4	-43.6	-74.6	-70.3
Дългосрочни	2214.8	6.5	1627.4	4.8	1688.7	5.0	61.3	3.8	-526.1	-23.8
Облигации	44.5	0.1	35.7	0.1	39.9	0.1	4.2	11.8	-4.6	-10.3
Заеми	2170.3	6.4	1591.7	4.7	1648.8	4.9	57.1	3.6	-521.5	-24.0
IV. Други сектори⁵	11978.1	35.1	12024.3	35.5	12083.4	35.7	59.1	0.5	105.3	0.9
Краткосрочни	6249.0	18.3	6316.8	18.7	6318.1	18.7	1.3	0.0	69.1	1.1
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Заеми	4553.6	13.3	4754.0	14.0	4755.2	14.0	1.3	0.0	201.6	4.4
Търговски кредити	1695.4	5.0	1562.8	4.6	1562.8	4.6	0.0	0.0	-132.5	-7.8
Дългосрочни	5729.2	16.8	5707.5	16.9	5765.3	17.0	57.9	1.0	36.2	0.6
Облигации ⁶	289.8	0.8	216.3	0.6	221.3	0.7	5.0	2.3	-68.4	-23.6
Заеми	5439.4	15.9	5491.1	16.2	5544.0	16.4	52.9	1.0	104.6	1.9
Други задължения	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	13322.9	39.1	14237.2	42.1	14336.0	42.4	98.8	0.7	1013.1	7.6
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	36973.7	108.4	37135.2	109.7	37600.3	111.1	465.1	1.3	626.5	1.7

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	XII. 2008		XI. 2009		XII. 2009		XII. 09/ XI. 09		XII. 09/ XII. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг ⁷	23862.5	69.9	24368.5	72.0	24595.3	72.7	226.8	0.9	732.8	3.1
Краткосрочен външен дълг	13111.2	38.4	12766.7	37.7	13005.0	38.4	238.3	1.9	-106.2	-0.8
Публичен и публичногарантиран външен дълг	3972.5	11.6	4121.9	12.2	4141.0	12.2	19.2	0.5	168.5	4.2
Частен негарантиран външен дълг	33001.2	96.7	33013.3	97.5	33459.2	98.9	446.0	1.4	458.0	1.4
Револвиращи кредити ⁸	3755.4	11.0	4137.1	12.2	4120.5	12.2	-16.6	-0.4	365.1	9.7
Търговски кредити ^{8,9}	2557.6	7.5	2427.4	7.2	2427.4	7.2	0.0	0.0	-130.2	-5.1
Заеми, платими при поискване ⁸	8720.5	25.6	8918.0	26.3	9000.0	26.6	82.1	0.9	279.5	3.2
вкл. вътрешнофирмени заеми	5139.2	15.1	5413.5	16.0	5507.5	16.3	94.0	1.7	368.3	7.2
вкл. заеми на банки	242.0	0.7	190.5	0.6	189.5	0.6	-1.0	-0.5	-52.5	-21.7
Разпределени СПТ ¹⁰	-	-	661.0	2.0	656.2	1.9	-4.7	-0.7	-	-

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за декември 2009 г. към 25 януари 2010 г. Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти.

Поради прилагането на резидентния принцип дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

⁴ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁵ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантираните кредити. Не се включват вътрешнофирмените заеми. Данните обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁶ Източник: Централен депозитар АД

⁷ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users*, IMF 2003) т. 3.14 и 7.5 задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

⁸ Данните се включват в размера на *брутен външен дълг*.

⁹ Поради тримесечната отчетност на фирмите, данните за 2009 г. подлежат на ревизия.

¹⁰ В съответствие с действащата нормативна уредба в ЕС и петото издание на "Ръководство по платежен баланс", МВФ, 1993, размерът на разпределените през м. август и м. септември 2009 г. СПТ са отразени само в резервните активи. Прилагането на изискванията за статистиката на външния сектор съгласно шестото издание на Ръководството по платежен баланс (съгласно които разпределените СПТ следва да се отразят като дългосрочни задължения на Централната банка) за целите на националната и Европейската статистика на външния сектор ще започне през 2014 г. Дотогава размерът на разпределените СПТ ще бъде отчитан като допълнителен показател.

ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По институционални сектори¹)

(в млн. евро)

	XII. 2008			I-XII. 2008			XII. 2009			I-XII. 2009			Промяна ²		
	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо
I. Държавно управление ³	127.4	14.0	141.4	882.2	173.6	1055.8	35.5	7.9	43.5	333.8	134.8	468.6	-548.5	-38.7	-587.2
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	127.4	14.0	141.4	882.2	173.6	1055.8	35.5	7.9	43.5	333.8	134.8	468.6	-548.5	-38.7	-587.2
Облигации ⁴	62.4	0.0	62.4	401.5	95.6	497.1	2.1	0.0	2.1	187.1	78.3	265.4	-214.4	-17.3	-231.7
Заеми	65.0	14.0	79.0	480.7	78.0	558.8	33.4	7.9	41.4	146.7	56.6	203.2	-334.1	-21.5	-355.5
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки ⁵	546.0	14.3	560.3	2256.7	92.2	2348.9	45.2	4.4	49.6	2447.8	74.7	2522.5	191.1	-17.5	173.7
Краткосрочни	521.6	2.4	524.0	1897.3	13.6	1911.0	33.9	0.6	34.5	1582.6	15.0	1597.5	-314.8	1.3	-313.5
Заеми	53.7	2.4	56.1	327.4	13.6	341.0	8.3	0.6	9.0	232.9	15.0	247.9	-94.4	1.3	-93.1
Депозити	428.0	0.0	428.0	1404.7	0.0	1404.7	0.0	0.0	0.0	1216.5	0.0	1216.5	-188.1	0.0	-188.1
Други задължения	39.9	0.0	39.9	165.3	0.0	165.3	25.6	0.0	25.6	133.1	0.0	133.1	-32.2	0.0	-32.2
Дългосрочни	24.4	11.9	36.3	359.3	78.6	437.9	11.3	3.8	15.1	865.3	59.8	925.0	505.9	-18.8	487.1
Облигации	0.0	0.0	0.0	104.9	0.0	104.9	0.0	0.0	0.0	9.2	0.0	9.2	-95.7	0.0	-95.7
Заеми	24.3	11.9	36.2	254.4	78.6	333.0	11.3	3.8	15.1	856.1	59.8	915.9	601.7	-18.8	582.9
IV. Други сектори ⁶	159.4	33.1	192.5	1936.4	304.9	2241.2	40.1	13.6	53.7	1184.0	250.4	1434.3	-752.4	-54.5	-806.9
Краткосрочни	76.0	8.1	84.1	735.3	89.9	825.2	9.3	2.6	11.9	214.9	41.8	256.7	-520.4	-48.1	-568.5
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	76.0	8.1	84.1	500.3	89.9	590.2	9.3	2.6	11.9	214.9	41.8	256.7	-285.4	-48.1	-333.5
Други задължения	0.0	0.0	0.0	235.0	0.0	235.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-235.0	0.0	-235.0
Дългосрочни	83.4	25.0	108.4	1201.0	215.0	1416.1	30.8	11.0	41.8	969.0	208.6	1177.6	-232.0	-6.4	-238.5
Облигации	3.3	0.0	3.3	43.7	0.0	43.7	0.0	0.0	0.0	77.3	0.0	77.3	33.6	0.0	33.6
Заеми	80.1	25.0	105.1	1157.3	215.0	1372.3	30.8	11.0	41.8	891.7	208.6	1100.3	-265.6	-6.4	-272.1
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмени заеми	117.0	29.1	146.2	1218.8	182.8	1401.5	212.5	17.5	230.0	2169.3	196.7	2366.0	950.5	13.9	964.4
			0.0												
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	949.9	90.5	1040.4	6294.0	753.4	7047.5	333.3	43.5	376.8	6134.8	656.6	6791.4	-159.2	-96.8	-256.0

Дългосрочен външен дълг ⁷	352.2	80.0	432.3	3661.4	649.9	4311.3	290.1	40.2	330.3	4337.3	599.9	4937.2	676.0	-50.1	625.9
Краткосрочен външен дълг	597.6	10.5	608.1	2632.7	103.5	2736.1	43.2	3.2	46.4	1797.5	56.7	1854.2	-835.2	-46.7	-881.9
Публичен и публичногарантиран външен дълг	139.8	21.7</													

ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По институционални сектори¹)

(в млн. евро)

	XII. 2008	I-XII. 2008	XII. 2009	I-XII. 2009	Промяна ²
I. Държавно управление ³	84.7	302.5	20.1	533.0	230.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	84.7	302.5	20.1	533.0	230.5
Облигации ⁴	35.7	151.5	12.6	182.1	30.6
Заеми	49.0	151.1	7.5	350.9	199.8
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки ⁵	43.9	5254.0	335.7	1698.1	-3556.0
Краткосрочни	0.0	4139.1	264.6	1366.3	-2772.8
Заеми	0.0	537.7	20.8	682.6	144.9
Депозити	0.0	3452.1	243.2	626.0	-2826.1
Други задължения	0.0	149.3	0.6	57.7	-91.6
Дългосрочни	43.9	1114.9	71.1	331.8	-783.2
Облигации	0.0	4.9	4.2	4.6	-0.4
Заеми	43.9	1110.0	66.9	327.2	-782.8
IV. Други сектори ⁶	280.1	4005.5	63.3	1292.4	-2713.1
Краткосрочни	58.1	1423.2	12.2	335.2	-1088.0
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	58.1	1188.2	12.2	335.2	-853.0
Други задължения	0.0	235.0	0.0	0.0	-235.0
Дългосрочни	222.0	2582.3	51.1	957.2	-1625.1
Облигации	0.0	17.8	5.0	9.0	-8.9
Заеми	222.0	2564.5	46.1	948.2	-1616.2
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	331.6	3372.9	410.2	2922.5	-450.4
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	740.4	12934.9	829.4	6445.9	-6489.0

Дългосрочен външен дълг ⁷	682.3	7372.7	552.6	4744.4	-2628.3
Краткосрочен външен дълг	58.1	5562.3	276.8	1701.5	-3860.8
Публичен и публичногарантиран външен дълг	102.0	740.8	45.9	672.7	-68.1
Частен негарантиран външен дълг	638.3	12194.1	783.5	5773.2	-6420.9
Револвиращи кредити ⁸	416.0	7903.2	448.0	3904.8	-3998.4
Търговски кредити ^{8, 9}	0.0	388.7	0.0	2.3	-386.3

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за периода януари - декември 2009 г. спрямо януари - декември 2008 г.

³ Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за декември 2009 г. към 25 януари 2010 г. Не включва данни за задълженията на фирмите от публичния сектор, включително за държавногарантирания дълг.

⁴ Подстатията включва изменението на задълженията към нерезиденти в резултат на сделки с резиденти. Преминването на облигации от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ По данни от банките.

⁶ Включва получени кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация, както и държавногарантирани кредити (източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за декември 2009 г. към 25 януари 2010 г.).

⁷ В съответствие с изискванията на Ръководството по статистика на външния дълг, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003) т.3.14 и 7.5 получените кредити по преки инвестиции се включват в дългосрочния външен дълг.

⁸ Данните не се включват в таблиците Получени кредити и депозити по институционални сектори.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителната таблица към Получени кредити и депозити, а нетното намаление - в допълнителната таблица към Обслужване на brutния външен дълг.